

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2008

tijdvak 1

beeldende vakken CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 67 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Verzameld op straat

1 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:

- Een aantal mannen heeft het bovenlijf ontbloot.
- Een aantal mannen draagt een zonnebril.
- De meeste mannen dragen luchtige kleding, of: een aantal is luchtig gekleed, of: een aantal is gekleed in een hemd met korte mouwen / mouwloos hemd, of: een aantal mannen draagt een korte broek.
- Een aantal mannen draagt sportschoeisel.

per juist kenmerk 1

2 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:

- Ze kijken (op één na) niet in de lens.
- Ze zijn in beweging, of: ze poseren niet.
- Ze zijn geconcentreerd bezig met een (ingewikkelde) handeling.

per juist kenmerk 1

3 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:

- Alle personen zijn mannen.
- Alle personen dalen een trap af.
- Alle personen voeren een tweewieler met zich mee.

per juist kenmerk 1

4 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste manieren zijn:

- De foto's hebben een identiek formaat.
- De 'ooghoogte' van de foto's is bijna identiek.
- De foto's zijn geordend in horizontalen en verticalen.
- De tussenliggende witruimtes zijn identiek.

per juiste manier 1

Vraag	Antwoord	Scores
5	maximumscore 4	
•	<p><i>Dagboek</i></p> <p>Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: In een dagboek neemt een persoon vooral zijn dagelijkse gebeurtenissen en ervaringen op, meestal aangevuld met subjectieve informatie en/of met zijn persoonlijke visie. Ook Eijkelboom legt in dit boek (een deel van) zijn dagelijkse ervaringen en gebeurtenissen vast, of: hij fotografeert dagelijks en fotografeert gewone mensen in alledaagse situaties. Het subjectieve en persoonlijke komen naar voren in de selectie ter plekke.</p>	2
	Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven	1
•	<p><i>Notities</i></p> <p>Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: Een notitie heeft een (meer) objectief karakter. Dat geldt zowel voor het onderwerp dat behandeld wordt als voor de wijze waarop een notitie wordt samengesteld. Ook Eijkelboom neemt bij het fotograferen een (redelijk) objectieve rol in: hij neemt waar, selecteert en registreert. Persoonlijk contact of interactie met de gefotografeerde personen ontbreekt.</p>	2
	Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven	1
6	maximumscore 3	
	<p>Voorbeelden van juiste kenmerken van de houding of de gezichtsuitdrukking zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Allen staan rechtop. – Allen staan wijdbeens / op twee benen. – Allen hebben hun rechterhand op hun heup geplaatst. – Allen hebben hun linkerhand in hun broekzak. – Alle twaalf kijken recht in de camera. – Allen hebben een ‘strakke’ mimiek. 	
	per juist kenmerk	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste manieren zijn:

- eenzelfde belichting
- eenzelfde formaat
- eenzelfde uitsnede, of: eenzelfde compositie
- eenzelfde (lege, egale) achtergrond
- De jongens waren gekleed in eenzelfde outfit.
- Het haar van de jongens is vrij identiek gestyled.

per juiste manier

1

8 maximumscore 1

Ja, bij het maken van een karakterisering is het belangrijk het gemeenschappelijke (van een groep) te verbeelden: Uyttenbroek en Versluis doen dat hier op nadrukkelijke wijze.

of

Nee, Uyttenbroek en Versluis maken alleen op basis van uiterlijke kenmerken een karakteristiek en doen geen recht aan de verschillende individuen, of: Nee, dé karakteristieke kleding van corpsballen is een (donker, driedelig) kostuum.

9 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Zowel op afbeelding 1 als op afbeelding 2 maken de personen geen deel uit van een groep die zich als groep wil laten portretteren: bij beide werken hebben de fotografen (zelf) gekozen wie zij fotograferen, hoe ze deze personen fotograferen en hoe ze de foto's in hun werk monteren.
- De personen staan op afzonderlijk gemaakte foto's, of: ze staan niet op één foto.

10 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

Door Eijkelboom

- Mijn (toevallige) aanwezigheid op straat zou voor Eijkelboom voldoende interessant zijn om mij te fotograferen.
- De foto die Eijkelboom van mij zou maken is ongekunsteld.
- Ik houd niet van geposeerde foto's, maar van fotografie die spontaan is.

of

Door Uyttenbroek en Versluis

- Voordat zij een foto van mij zouden gaan maken, weet ik dat en weet ik waar ik aan toe ben.
- Ze benaderen mij openlijk en informeren mij.
- Ik word gestyled en als fotomodel behandeld.
- De foto die zij van mij maken heeft studiokwaliteit.

Het Rijksmuseum, toen en nu

11 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Een klassiek gebouw heeft een statige uitstraling: het dwingt aandacht en respect af.
- Een klassiek gebouw verwijst naar de cultuur van de oudheid, een destijds zeer bewonderde cultuur.
- Een klassiek (vormgegeven) gebouw zou een waardige behuizing vormen voor het te koesteren cultureel erfgoed.
- Het is een openbaar gebouw met een belangrijke functie.

per juist antwoord

1

12 maximumscore 4

Juiste voorbeelden van het klassieke karakter zijn:

- zuilen(galerij)
- pilasters
- kapitelen
- timpa(a)nen
- koepel
- symmetrische opbouw
- modulair systeem / harmonische verhoudingen

per juist voorbeeld

1

13 maximumscore 4

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:

- hoge ramen
- boogvormige ramen
- glas-in-loodramen
- spitse torens
- pinakels
- (sculpturale en picturale) afbeeldingen op de gevels
- (toepassing van) baksteen
- (verwijzing naar) een westwerk

per juist kenmerk

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 4

Twee van de volgende functies en de daarbij behorende toelichting(en):

- *Verwijzend*
De tegels en reliëfs verwijzen naar hetgeen ín het museum wordt bewaard en tentoongesteld.
- *Wervend*
De afbeeldingen en beelden moeten de voorbijgangers uitnodigen naar binnen te gaan om de collectie te bekijken.
- *Decoratieve functie*
De tegels en reliëfs verlevendigen het exterieur.

per juist antwoord

2

Opmerking

Alleen wanneer twee functies en de daarbij behorende toelichtingen als antwoord zijn gegeven, kunnen vier scorepunten worden toegekend.

15 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste voordelen zijn:

- kennis van en inzicht in elkaar opvolgende stijlen en stromingen aanreiken
- kennis van en inzicht in de ontwikkeling van (elkaar opvolgende) stijlen en stromingen aanreiken
- kennis van en inzicht in de oeuvres en levens van kunstenaars en hun tijdgenoten aanreiken
- De looproute maakt het mogelijk op een of meer stijlen en stromingen te focussen.

per juist voordeel

1

16 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste argumenten zijn:

- De Nachtwacht hangt – samen met ander werk van Rembrandt – in een eigen zaal (in tegenstelling tot het werk van andere schilders).
- Het schilderij bevindt zich op een centrale plaats in het gebouw / bevindt zich op de middenas van het museum.
- De zaal is (in tegenstelling tot de andere werken die zich in zaaltjes bevinden) vanaf de voorhal te zien.
- De route is zodanig dat de bezoeker twee keer naar / door deze zaal wordt geleid.

per juist argument

1

17 maximumscore 1

De binnenhoven (werden opgeheven en) werden bebouwd met nieuwe tentoonstellingsruimtes.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste voordelen zijn:

- Tijdens een audiotour krijgt de bezoeker achtergrondinformatie over kunstwerk en/of kunstenaar.
- Een audiotour kan op elk gewenst moment door de bezoeker worden gestart of beëindigd.
- De bezoeker kan die informatie selecteren waar hij behoefte aan heeft (door te 'zappen').
- Het is door een audiotour mogelijk (voor toeristen) snel de belangrijkste werken uit de collectie te zien / scannen.

per juist voordeel

1

19 maximumscore 1

Ja, het nieuwe ontwerp doet recht aan de originele ideeën van Pierre Cuypers: binnenplaatsen worden open gemaakt, of: de oorspronkelijke structuur is (grotendeels) hersteld en zichtbaar gemaakt.

of

Nee, het nieuwe ontwerp doet geen recht aan de originele ideeën van Pierre Cuypers: nieuwe ruimtes worden niet gebruikt zoals oorspronkelijk door Cuypers bedoeld (als binnentuin), of: de nieuwe materialen en de moderne vormgeving passen niet bij de 'middeleeuwse' materialen en vormgeving van Cuypers.

Een atelier vol knappe koppen

20 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste bedoelingen zijn:

- om er door te worden geïnspireerd
- om de voorwerpen zelf te bestuderen en/of deze te laten bestuderen door zijn leerlingen
- om de voorwerpen zelf na te tekenen en/of deze na te laten tekenen door zijn leerlingen
- om de voorwerpen zelf te verwerken in zijn werken en/of de voorwerpen te laten verwerken in de werken van hemzelf en die van zijn leerlingen

per juiste bedoeling

1

Vraag	Antwoord	Scores
21	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste voorwerpen uit de natuur zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – schelpen – geweien – koraal – (opgezette) dieren 	
	per juist voorwerp uit de natuur	1
22	<p>maximumscore 1</p> <p>diverse kopieën van portretbustes / beelden</p>	
23	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van gebruiksvoorwerpen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – globes – wapens – boek(en) – kabinet / kastje 	
	per juist gebruiksvoorwerp	1
24	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist effect:</p> <ul style="list-style-type: none"> – (eigen- en slag)schaduwen – plasticiteit – kleurverloop / verloop in grijstinten 	
25	<p>maximumscore 1</p> <p>De belangrijkste persoon / personen en handelingen wordt / worden 'uitgelicht', terwijl de minder belangrijke aspecten donker zijn / zich in de schaduw bevinden, of: het werk verkrijgt een dramatisch karakter.</p>	
26	A	
27	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • De buste van Aristoteles was een inspiratiebron voor een geschilderd portret van deze filosoof: Rembrandt schilderde hem als een levende figuur • De buste van Homerus komt als buste / rekwisiet in het schilderij terug: Rembrandt 'kopieerde' de buste en nam die op als rekwisiet 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
28	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ruffo legde een collectie aan om er mee te pronken en/of van te (laten) genieten, of: hij ontleende daar aanzien aan • Rembrandt legde een verzameling aan om de objecten als leer- en werkmateriaal voor zichzelf en zijn leerlingen te gebruiken 	1 1

Schwitters

29	maximumscore 2	
	Voorbeelden van juiste voorwerpen zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> – tramkaartje – uitnodiging / flyer voor een tentoonstelling – verpakking (van een pijnstiller) 	
	per juist voorwerp	1
30	maximumscore 1	
	Op deze werken zijn voorwerpen / resten samengebracht die verwijzen naar de activiteiten die hij die dag heeft ondernomen.	
31	B	
32	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Positief</i>: Het werk heeft overeenkomsten met een puzzel: het is opgebouwd uit delen die samen een geheel vormen • <i>Negatief</i>: Het is een puzzel om dit werk van waardeloze kaartjes en papiertjes als kunstwerk te duiden 	1 1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 28 mei naar Cito.

6 Bronvermeldingen

afbeelding 1	Hans Eijkelboom, Amsterdam
afbeelding 2	Ellie Uyttenbroek en Ari Versluis, Rotterdam
afbeelding 3 en 4, figuur 1, 2 en 3	Het Rijksmuseum, Amsterdam
figuur 4a en 4b	Cruz en Ortiz Architecten, Amsterdam/Sevilla
afbeelding 8	Rembrandthuis, Amsterdam

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito (e-mailadres: vo@cito.nl).